

dosarul nr. 2rac-36/19

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana (I. Chironet)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, Gr. Dașchevici, S. Gîrbu)

DECIZIE

27 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al

Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii

Valeriu Doagă

Mariana Pitic

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Maistcons Grup” și Întreprinderea Mixtă „M Onduline” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Zaltzman & Co” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maistcons Grup” și Întreprinderii Mixte „M Onduline” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezoluțiunea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, încasarea sumelor și obligarea efectuării lucrărilor,

împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Întreprinderea cu Capital Străin „Zaltzman & Co”, a fost casată în parte hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana și a fost emisă în această parte o hotărâre nouă,

c o n s t a ț ă:

La 21 decembrie 2016 ÎCS „Zaltzman & Co” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL cu privire la rezoluțiunea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, încasarea sumelor și obligarea efectuării lucrărilor.

În motivarea acțiunii reclamanta a invocat că conform contractului de antrepriză nr. 01/25 din 12 aprilie 2011, SRL „Maistcons Grup”, ca antreprenor și-a asumat obligația față de ÎCS „Zaltzman&Co” SRL, ca beneficiar, de a construi mansarda de locuit din mun. Chișinău, str. Ion Creangă, 39/2.

În perioada 2011-2014 SRL „Maistcons Grup” și ÎCS „Zaltzman&Co” SRL au achiziționat de la ÎM „M Onduline” SRL materiale de construcție pentru acoperiș „onduline”, folosit la construcția acoperișului de la mansarda de locuit din mun. Chișinău, str. Ion Creangă, 39/2.

Conform contractului nr. 18/11 din 23 decembrie 2011 și facturilor fiscale (FU 0907686, FU 0907690, FU 0907694) SRL „Maistcons Grup” a achiziționat în

perioada decembrie 2011 - februarie 2012 materiale de construcție pentru acoperiș, în sumă totală de 81719,3 lei, cheltuieli plătite ulterior antreprenorului de către ÎCS „Zaltzman&Co” SRL ca beneficiar.

La rândul său, ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a făcut achiziții în același scop în sumă totală de 119 805 de lei, fapt confirmat prin facturile fiscale (FU 0907699, FU 2013863, BV 2051043, BV 2051060, BV 9680948, DV 3970699, DV 3970814).

În total, au fost achiziționate de la ÎM „M Onduline” SRL materiale de construcție pentru acoperiș în sumă totală de 201 524,3 lei.

De asemenea, ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a achitat antreprenorului SRL „Maistcons Grup” pentru lucrările de montare a acestor materiale suma de 99 972 de lei.

A susținut că acele lucrări de montare și materialele de construcție s-au dovedit a fi necorespunzătoare, or nu asigură impermeabilitatea acoperișului.

În asemenea circumstanțe, la 26 martie 2016, o comisie compusă din reprezentanți ai ÎCS „Zaltzman&Co” SRL, ÎM „M Onduline” SRL, precum și din partea companiei de proiectare AC „Stil-C” SRL, au întocmit un act prin care au concluzionat calitatea defectuoasă a lucrărilor de montaj la construcția mansardei construite pe blocul de locuit cu cinci nivele din strada Ion Creangă, 39/2, mun. Chișinău.

De asemenea, la 22 aprilie 2016 la Institutul de Cercetări Științifice Construcție „Intercom” ÎS a fost efectuată expertiza tehnică nr. 104/16, „Despre starea tehnică a materialelor de construcții pentru acoperiș „onduline”, folosit la obiectul „Construcția mansardei deasupra blocului de locuit cu cinci nivele” din str. Ion Creangă, 39/2, mun. Chișinău”, în baza cererii depuse la data de 18 decembrie 2015. Potrivit acestui raport de expertiză, în urma testării calităților materialului, acesta nu corespunde parametrilor normativi de absorbție a apei și de permeabilitate. Astfel, expertul a constatat că materialul „onduline” aplicat pe acoperișul mansardei casei de locuit din str. Ion Creangă, 39/2, mun. Chișinău, este umed și permite scurgeri pe întreaga suprafață, menționând că aceste vicii se atribuie la „vicii ascunse”.

ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a expediat în adresa pârâților reclamații, prin care a solicitat remedierea urgentă a viciilor prin efectuarea unei noi lucrări cu utilizarea de materie corespunzătoare, dar nu a primit nici un răspuns.

A solicitat reclamanta rezoluțiunea tranzacției de vânzare-cumpărare a materialelor de construcție pentru acoperiș, achiziționate de la ÎM „M Onduline” SRL în sumă totală de 201 524,3 lei, conform facturilor fiscale FU 0907686, FU 09076S FU 0907694, FU 0907699, FU 2013863, BV 2051043, BV 2051060, BV 9680948, C 3970699, DV 3970814 și încasarea în mod solidar de la SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL în beneficiul ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a sumei de 201 524,3 lei, cât și obligarea SRL „Maistcons Grup” să efectueze gratuit din contul său lucrări de montare a acoperișului blocului de locuit din str. Ion Creangă 39/2, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana acțiunea a fost respinsă; s-a încasat de la ÎCS „Zaltzman&Co” SRL la bugetul

public național cheltuielile de judecată legate de citarea și chemarea părților în instanța de judecată în sumă de 50, 35 de lei.

ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a declarat apel împotriva hotărârii din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de ÎCS „Zaltzman & Co”, a fost casată hotărârea din 25 aprilie 2018 a Judecătorei Chișinău, sediul Ciocana în partea în care a fost respinsă acțiunea privind repararea prejudiciului material și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre de admitere a acțiunii; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL în beneficiul ÎCS „Zaltzman & Co” SRL prejudiciul material în suma de 201 524, 30 de lei și cheltuielile aferente judecării cauzei: taxa de stat achitată în prima instanță - 6 145,72 de lei și taxa de stat achitată în instanța de apel – 4 534,27 de lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 16 noiembrie 2018 și la 04 ianuarie 2019 SRL „Maistcons Grup” a declarat recurs împotriva deciziei din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele pricinii. A menționat că încasarea solidară a sumei de 201 524,3 lei nu putea fi dispusă de la SRL „Maistcons Grup” SRL, deoarece de această sumă a profitat ÎM „M Onduline” SRL în urma comercializării materialului de acoperire „onduline” și nu SRL „Maistcons Grup”.

La 26 noiembrie 2018 ÎM „M Onduline” SRL a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor privind rezoluțiunea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a materialelor de construcții și încasarea sumei.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat către ÎM „M Onduline” SRL copia deciziei instanței de apel, însă la materialele dosarului nu sunt date spre confirmarea recepționării. Prin urmare, recursul declarat la 26 noiembrie 2018 este în termen.

În motivarea recursului a invocat aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, iar concluziile expuse în decizie vin în contradicție cu circumstanțele pricinii.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse cu menținerea deciziei instanței de apel, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și/sau hotărârea primei instanțe.

Reieșind din materialele cauzei, Colegiul a stabilit că ÎCS „Zaltzman & Co” s-a angajat să efectueze lucrări de montaj a acoperișului mansardei din str. Ion Creangă 39/2, mun. Chișinău.

În acest scop, a fost încheiat contractul de antrepriză nr. 01/25 din 12 aprilie 2011, conform căruia SRL „Maistcons Grup”, ca antreprenor și-a asumat obligația față de ÎCS „Zaltzman&Co” SRL, ca beneficiar, de a construi mansarda de locuit din mun. Chișinău, str. Ion Creangă, 39/2.

Conform prevederile pct. 5.1.2. și 5.1.5 ale contractului de antrepriză nr. 01/25 din 12.04.2011, antreprenorul „Maistcons Grup” SRL s-a obligat să efectueze lucrările de construcție-montaj, genurile speciale și complexe de lucrări, prevăzute de prezentul contract, conform documentației de proiect, deviz și de graficul de execuție a lucrărilor, să asigure calitatea lucrărilor executate în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr. 361 din 25.06.1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor și Legii nr. 721 din 02.02.1996 privind calitatea în construcții.

Conform pct. 5.1.7 din contract, antreprenorul poartă responsabilitate pentru abaterile, erorile și neajunsurile care vor fi stabilite de către organele de control ale statului sau de către comisii specializate întrunite de către beneficiar în procesul lucrului sau în termenul de prescripție după predarea lucrărilor, antreprenorul fiind obligat să înlăture din cont propriu toate neajunsurile, viciile ascunse ale obiectivelor pe care le-a îndeplinit (f.d. 13-16).

S-a stabilit că în perioada 2011-2014, atât SRL „Maistcons Grup”, cât și ÎCS „Zaltzman & Co” SRL au achiziționat de la SRL „M Onduline” materiale de construcție pentru acoperiș „onduline” folosit la construcția acoperișului la mansarda de locuit din mun. Chișinău, str. I. Creangă 39/2.

Astfel, conform contractului nr. 18/11 din 23 decembrie 2011 și a facturilor fiscale FU 0907686, FU 0907690, FU 0907694) SRL „Maistcons Grup” a achiziționat în perioada decembrie 2011 – februarie 2012 materiale de construcție pentru acoperiș în sumă de 81 719,3 lei, cheltuieli plătite ulterior antreprenorului de către ÎCS „Zaltzman&Co” SRL în calitate de beneficiar.

La rândul său, ÎCS „Zaltzman&Co” a făcut achiziții în același scop în sumă de 119 805 lei, fapt confirmat prin facturile fiscale FU 0907699, FU 2013863, BV 2051043, BV 2051060, BV 9680948, DV 3970801, DV 3970814.

În total, au fost achiziționate de la SRL „M Onduline” materiale de construcție pentru acoperiș în sumă de 201 524,3 lei.

Totodată, materialele dosarului atestă că comisia compusă din reprezentanți ai ÎCS „Zaltzman&Co” SRL, „M Onduline” SRL, precum și din partea companiei de proiectare AC „Stil-C” SRL, la data de 26.03.2016 a examinat mansarda blocului de locuit cu cinci nivele din str. Ion Creangă, 39/2 din mun. Chișinău și a fost constatată calitatea defectuoasă a lucrărilor de montaj la construcția mansardei de pe blocul de locuit cu cinci nivele din strada Ion Creangă, 39/2, mun. Chișinău (f.d. 50-65).

Conform concluziilor expuse în Raportul de expertiză nr. 470 din 21 noiembrie 2017 s-a constatat că lucrările s-au executat de către „Maistcons Grup” SRL cu abateri de la instrucțiunile prevăzute în certificatul de garanție și procesul

tehnologic de execuție, necalitativ, fiind defecte vizibile și contrar prevederilor Legii privind calitatea în construcții.

Astfel, reclamantul invocând că lucrările de montare și materialele de construcție s-au dovedit a fi necorespunzătoare, neasigurându-se impermeabilitatea acoperișului, s-a adresat în instanța de judecată împotriva SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL cu privire la rezoluțiunea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, încasarea sumelor și obligarea efectuării lucrărilor.

Prima instanță, fiind investită cu judecare cauzei a respins acțiunea.

Instanța de apel, judecând apelul, a casat hotărârea primei instanțe în partea reparării prejudiciului material și în această parte a pronunțat o nouă hotărâre de admitere a acțiunii; s-a încasat în mod solidar de la SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL în beneficiul ÎCS „Zaltzman & Co” SRL prejudiciul material în suma de 201 524, 30 de lei și cheltuielile aferente judecării cauzei: taxa de stat achitată în prima instanță - 6 145,72 de lei și taxa de stat achitată în instanța de apel - 4 534,27 de lei. În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a apreciat critic concluzia instanței de fond privind respingerea cerinței de încasare în mod solidar de la SRL „Maistcons Grup” și ÎM „M Onduline” SRL în beneficiul ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a sumei de 201 524,3 lei, invocând că la caz s-a demonstrat cu probe concludente că, atât materialele „onduline”, cât și lucrările de montare au fost efectuate cu abateri de la instrucțiunile prevăzute în certificatele de garanție a calității, procesul tehnologic de execuție, cât și contrar prevederilor Legii privind calitatea în construcții.

Instanța de recurs consideră juste concluziile instanței de apel, din următoarele considerente.

Conform art. 514 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii.

Conform art. 572 alin. (2) CC, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Conform art. 946 Cod civil, prin contractul de antrepriză o parte (antreprenor) se obligă să efectueze pe riscul său o anumită lucrare celeilalte părți (client), iar aceasta se obligă să recepționeze lucrarea și să plătească prețul convenit. (2) Obiectul contractului de antrepriză poate fi atât producerea sau transformarea unui bun, cât și obținerea unor alte rezultate prin efectuarea de lucrări.

Din esența normei de drept menționate rezultă că în fiecare caz concret antreprenorul efectuează nu o oarecare lucrare de ordin general, dar anume acea lucrare, care este solicitată de client și care trebuie să corespundă pe deplin cerințelor, intereselor, parametrilor și condițiilor indicate de acesta.

Astfel, în baza celor constatate, Colegiul apreciază ca fiind întemeiată concluzia instanței de apel privind admiterea cerinței de încasare în mod solidar de la „Maistcons Grup” SRL și „Onduline” SRL în beneficiul ÎCS „Zaltzman&Co” SRL a sumei de 201 524,3 lei.

Cu referire la pretenția cu privire la obligarea SRL „Maistcons Grup” să efectueze gratuit din contul său lucrări de montare a acoperișului blocului de locuit din str. Ion Creangă 39/2, mun. Chișinău, instanța de recurs consideră că instanțele ierarhic inferioare corect a respins-o, or, reprezentantul reclamantei a declarat, că

reclamanta a angajat un alt antreprenor, care a înlocuit tot materialul de pe acoperișul blocului de locuit din str. Ion Creangă 39/2, mun. Chișinău, remediind astfel viciile în construcție depistate. Iar, existența unei hotărâri judecătorești nesusceptibile executării practice ar însemna o încălcare a art. 6 din Convenție, dreptul la un proces echitabil în maniera dată ar deveni unul iluzoriu și lipsit de substanță.

Colegiul mai reține ca fiind corecte și concluziile instanței de fond și ale instanței de apel cu privire la respingerea capătului de cerere cu privire la rezoluțiunea tranzacției de vânzare-cumpărare a materialelor de construcție pentru acoperiș, achiziționate de la „M Onduline” SRL de către ÎCS „Zaltzman&Co” SRL și „Maistcons Grup” SRL în sumă totală de 201 524,3 lei, or, reclamanta nu a demonstrat nici într-un fel faptul neexecutării esențiale a prevederilor contractuale de către „M Onduline” SRL.

La caz sunt de menționat prevederile art. 735 alin. (1) Cod civil, în vigoare la momentul depunerii acțiunii, care statua că o parte poate rezolvi contractul dacă există o neexecutare esențială din partea celeilalte părți.

Astfel, rezoluțiunea unui act juridic valabil încheiat poate fi cerută în cazul în care una dintre părți nu-și respectă, în mod culpabil, obligația care îi revine dintr-un contract sinalagmatic cu executare imediată și constă în desființarea și retroactivă, cu repunerea părților în situația existentă anterior încheierii lui.

Conform art. 734 din Codul civil, părțile își pot rezerva în mod expres prin contract dreptul de rezoluțiune a contractului. Acordul privind rezoluțiunea contractului trebuie să fie încheiat în forma cerută pentru contract dacă din lege, contract sau uzanțe nu rezultă altfel.

Alin. (2) al art. 735 din Codul civil indică că la determinarea neexecutării obligației esențiale se au în vedere următoarele circumstanțe: a) neexecutarea privează substanțial creditorul de ceea ce acesta se aștepta de la executarea contractului, cu excepția cazului când debitorul demonstrează că nu a prevăzut și nu putea să prevadă în mod rezonabil rezultatul scontat; b) executarea întocmai a obligațiilor ține de esența contractului; c) neexecutarea este intenționată sau din culpă gravă; d) neexecutarea dă temei creditorului să presupună că nu poate conta pe executarea în viitor a contractului.

Potrivit art. 709 din Codul civil, dacă una din părți nu execută sau execută în mod necorespunzător o prestație scadentă decurgând dintr-un contract sinalagmatic, cealaltă parte poate, după expirarea fără rezultat a unui termen rezonabil pe care l-a stabilit pentru prestație sau remediere, să rezoluționeze contractul dacă debitorul trebuia să-și dea seama, în baza termenului de grație, de iminența rezoluțiunii. În cazul în care nu a fost stabilit un termen sau termenul este necorespunzător de scurt, se consideră ca stabilit un termen rezonabil. Dacă în raport cu felul neexecutării obligației nu se poate stabili un termen, se face o somație. Dacă neexecutarea obligației se limitează la o parte din prestație, creditorul poate rezolvi contractul integral doar în cazul în care nu are nici un interes în executarea parțială a prestației. Creditorul este îndreptățit să rezoluționeze contractul chiar și înainte de scadență dacă este evident că premisele dreptului de rezoluțiune se vor realiza.

În speță, ÎCS „Zaltzman&Co” SRL nu a demonstrat faptul neexecutării sau executarea necorespunzătoare a prestației de către „M Onduline” SRL, fiind transmise bunurile procurate, pentru care s-a achitat prețul, fără a fi invocate careva pretenții din partea cumpărătorului.

Or, conform art. 117 alin. (1) din Codul de procedură civilă probe în pricinile civile sînt elementele de fapt, dobîndite în modul prevăzut de lege, care servesc la constatarea circumstanțelor ce justifică pretențiile și obiecțiile părților, precum și altor circumstanțe importante pentru justa soluționare a pricinii.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția instanței de apel este întemeiată, fiind adoptată în limitele competenței, cu aplicarea corectă a legii materiale care guvernează raportul juridic litigios.

Astfel, se ajunge la concluzia de a respinge recursurile și a menține decizia instanței de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,
d e c i d e:

Se resping recursurile declarate de Societatea cu Răspundere Limitată „Maistcons Grup” și Întreprinderea Mixtă „M Onduline” Societate cu Răspundere Limitată.

Se menține decizia din 20 septembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea cu Capital Străin „Zaltzman & Co” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Maistcons Grup” și Întreprinderii Mixte „M Onduline” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la rezoluțiunea tranzacțiilor de vânzare-cumpărare, încasarea sumelor și obligarea efectuării lucrărilor.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru